

**MANUAL DE NORMES DE
SEGURETAT EN PREVENCIÓ
D'INCENDIS FORESTALS EN
L'EXECUCIÓ D'OBRES I
TREBALLS REALITZATS A
TERRENY FORESTAL
O EN EL SEUS VOLTANTS**

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE TERRITORI
I HABITATGE

JUSTIFICACIÓ:

Dins de les diferents actuacions que es realitzen als terrenys forestals o als seus voltants, l'execució d'obres i treballs representen un risc cert d'incendis forestals.

Factors com la utilització en aquests de maquinàries, ferramentes, aparells que poden produir puntes o foc tant en la seua utilització normal com en el seu contacte amb altres materials; la instal·lació o la utilització de motors i equips elèctrics, tant fixos com mòbils; l'ús si és el cas d'explosius; l'ús del foc per a altres fins, com pot ser cuinar o calfar-se per part del personal que executa aquests treballs; o fins i tot el risc derivat de tirar burilles per aquests mateixos operaris; etc., són riscos reals que ja estan incorporats en la normativa vigent de prevenció d'incendis forestals, així el Reglament de la Llei 3/1993, forestal de la Comunitat Valenciana, estableix que l'emmagatzemament, transport o utilització de material inflamable o explosiu, la utilització de grups electrògens, motors, equips elèctrics o d'explosió, aparells de soldadura, com també l'acumulació i emmagatzemament de fustes, llenyes i qualsevol tipus de residu agrícola o forestal, encara estant restringit, podrà realitzar-se prèvia autorització.

No obstant això, la necessitat de minimitzar el risc d'incendis forestals que puguen derivar-se d'aquestes actuacions, com també la constatació estadística del seu risc real, durant el període 1993-2002 un 12,26% dels incendis forestals van ser deguts a aquestes causes (destaca l'incendi forestal iniciat en 1994 en el municipi de Calles (València) que va afectar una superfície superior a les 5.000 ha, i va ser originat per una negligència en la utilització d'un equip de soldadura elèctrica), és necessari i urgent dictar una sèrie de normes d'aplicació sistemàtica que aconseguisquen reduir al mínim la possibilitat que pugua produir-se un incendi forestal originat per l'execució d'aquests treballs i obres.

DECRET 7 / 2004 de 23 de gener, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el plec general de normes de seguretat en prevenció d'incendis forestals que s'han d'observar en l'execució d'obres i treballs que es realitzen a terreny forestal o als seus voltants.(2004/689)

La prevenció d'incendis forestals requereix una actuació sobre tots els possibles factors que incideixen en el risc d'incendis forestals, entre els quals es troben els derivats de l'execució d'obres i treballs que es realitzen a terrenys forestals o als seus voltants.

El Reglament de la Llei 3/1993, forestal de la Comunitat Valenciana, aprovat per Decret 98/1995, de 16 de maig, del Consell de la Generalitat, en el seu article 146, estableix que l'emmagatzemament, el transport o la utilització de material inflamable o explosiu, la utilització de grups electrògens, motors, equips elèctrics o d'explosió, aparells de soldadura, com també l'acumulació i l'emmagatzemament de fusta, llenya i qualsevol tipus de residu agrícola o forestal, encara que estiga restringit, podrà realitzar-se després de l'autorització.

Hi ha una necessitat d'establir normes de prevenció d'incendis forestals que siguen d'aplicació sistemàtica en l'execució de totes les obres i treballs que es realitzen a terrenys forestals o als seus voltants.

Atenent la necessitat descrita, d'acord amb el que disposa la Llei 3/1993, de 9 de desembre, forestal de la Comunitat Valenciana, i el seu Reglament aprovat per Decret 98/1995, de 16 de maig, del Consell de la Generalitat, a proposta del conseller de Territori i Habitatge, conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, i després de la deliberació del Consell de la Generalitat, en reunió del dia 23 de gener de 2004.

Article 1. Aprovació del plec general

S'aprova el Plec general de normes de seguretat en prevenció d'incendis forestals que s'han d'observar en l'execució d'obres i treballs que es realitzen a terreny forestal o als seus voltants, el contingut de les quals queda establert en l'annex del present decret.

Article 2. Obligació del compliment del plec i treballs exclosos.

1. En l'execució d'obres o treballs d'enginyeria civil o qualsevol altre tipus que puga implicar risc de produir incendis forestals, que es realitzen a terrenys forestals, en els confrontants o amb una proximitat menor a 500 metres d'aquells, haurà d'observar-se per part dels seus promotors i executors un estricte compliment de les normes recollides en el plec al qual fa referència l'article 1 del present decret.

2. A l'efecte d'aquest Decret, no tindran la consideració de treballs, aquells que els agricultors realitzen per a la gestió ordinària dels seus camps de cultiu: conreu, podes, eliminació de restes i qualsevol altre de semblants característiques.

Seguiran regulant-se conforme al que estableix el Reglament de la Llei 3/1993, de 9 de desembre, forestal de la Comunitat Valenciana, aprovat per Decret 98/1995, de 16 de maig, del Consell de la Generalitat, els treballs agrícoles referits, pel que es refereix a mesures de prevenció d'incendis forestals, i, de manera especial quant a:

a) Emmagatzemament, transport o utilització de material inflamable o explosiu.

b) Operacions de destil·lació de plantes aromàtiques.

c) Utilització de grups electrògens, motors, equips elèctrics o d'explosió, aparells de soldadura, etc.

d) Acumulació i emmagatzemament de fusta, llenya i qualsevol tipus de residu agrícola o forestal.

e) La crema de marges de cultiu o de restes agrícoles o forestals fora del període comprés entre l'1 de juliol i el 30 de setembre.

f) La crema de canyars, canyissers o matolls lligada a algun tipus d'aprofitament ramader, cinegètic o de qualsevol altre tipus fora del període comprés entre l'1 de juliol i el 30 de setembre.

3. No serà d'aplicació el que disposa el present decret en el cas de treballs que es realitzen com a conseqüència de situacions d'emergència, tals com el manteniment de serveis bàsics, treballs o manteniments urgents que s'han de realitzar en instal·lacions com a conseqüència de la producció d'avaries o interrupcions en el subministrament elèctric, extinció d'incendis, accidents o altres. En aquests casos els serveis que actuen en dites emergències seran responsables d'establir les mesures necessàries per a evitar els incendis forestals d'acord amb el que estableix el plec general.

Article 3. Inclusió del plec general en els plecs de condicions tècniques.

Tots els projectes d'obra o treballs que s'inicien amb posterioritat a l'entrada en vigor del present decret, tant els promoguts per les administracions públiques com els promoguts pels particulars, l'àmbit d'actuació dels quals siga coincident totalment o parcialment amb terrenys forestals, amb els confrontants o amb una proximitat menor a 500 metres d'aquells, hauran de recollir dins dels seus plecs de condicions tècniques el Plec general de normes de seguretat en prevenció d'incendis forestals que s'han d'observar en l'execució d'obres i treballs que es realitzen a terreny forestal o als seus voltants.

Article 4. Obligació de notificar determinats treballs a l'administració forestal

1. Amb l'entrada en vigor del present decret s'eximeix els promotors d'obres i treballs de les autoritzacions prèvies regulades en els articles 146.a), 146.c), 146.d) i 147 del Reglament de la Llei 3/1993, de 9 de desembre, forestal de la Comunitat Valenciana, aprovat per Decret 98/1995, de 16 de maig, del Consell de la Generalitat. L'excepció anterior és exclusiva per als aspectes referits, i independent de la necessitat del compliment de totes aquelles normes de protecció ambiental que es deriven de l'actuació que s'ha de realitzar.

2. No obstant això, en aquells treballs que requerisquen projecte d'obres, i es realitzen a terreny forestal, en una zona de confrontant de 100 metres o menor, o existisca una continuïtat de combustible susceptible de propagar el foc fins a terreny forestal, serà necessària la notificació prèvia dirigida als directors dels serveis territorials de la Conselleria de Territori i Habitatge. La notificació, que haurà de ser presentada amb anterioritat als 30 dies naturals anteriors a la iniciació de l'obra o treball, contindrà els documents següents:

a) Descripció i localització cartogràfica de les obres o treballs, es destaquen les activitats que poden comportar risc d'incendis i calendari previst.

b) Còpia compulsada del plec de condicions tècniques del projecte.

3. En el cas d'obres o treballs menors que pel seu volum o característiques no requerisquen el preceptiu projecte d'obres, i es realitzen a terreny forestal o en una franja confrontant a aquell de 0 a 100 metres, o en el cas de realitzar-se entre la franja dels 100 a 500 metres existisca una continuïtat de combustible susceptible de propagar el foc fins a terreny forestal, el promotor de l'obra o treball està obligat a la notificació prèvia prevista en l'article anterior, en la qual la còpia compulsada del plec de condicions tècniques del projecte serà substituïda per un compromís exprés d'estricta observança de les obligacions contingudes en el Plec general de normes de seguretat en prevenció d'incendis forestals que s'han d'observar en l'execució d'obres i treballs que es realitzen a terreny forestal o als seus voltants.

4. En el cas d'activitats i treballs desenvolupats pels dispositius d'extinció d'incendis forestals, dependents de la Generalitat, o de les tres diputacions provincials, i en el cas d'aquells treballs programats que formen part del seu pla de formació i entrenament, la notificació prèvia establida en l'apartat 2 d'aquest article podrà ser substituïda per la comunicació anual del programa d'activitats.

5. No obstant l'anterior, els directors dels serveis territorials de la Conselleria de Territori i Habitatge, amb vista a possibles riscos extraordinaris no regulats en el plec de normes de prevenció, podran dictar normes de seguretat suplementàries que, una vegada notificades als promotors, seran d'obligat compliment.

Article 5. Inspecció

La Generalitat a través de la Conselleria de Territori i Habitatge establirà els sistemes d'inspecció que considere oportuns per a assegurar l'estricta compliment de les normes recollides en el present decret.

Article 6. Suspensió dels treballs i activitats

Amb caràcter general, en els dies i zones per als quals el nivell de preemergència davant del risc d'incendis forestals, que recull el pla especial davant del risc d'incendis forestals de la Comunitat Valenciana, establisca el nivell 3 de perillositat d'incendis, se suspendran tots els treballs o activitats que podent comportar greu risc d'incendi els siga d'aplicació el plec general de normes de seguretat en prevenció d'incendis forestals que s'han d'observar l'execució d'obres i treballs que es realitzen a terreny forestal o als seus voltants.

Article 7. Infraccions administratives

La vulneració de les prescripcions contingudes en el present decret, i de manera especial, l'incompliment de les condicions de seguretat establides en el plec general aprovat, tindran la consideració d'incompliment de la normativa de prevenció d'incendis forestals, i en conseqüència, podran ser causa d'infracció administrativa, i comportarà la imposició de sancions als seus responsables, l'obligació del rescabament dels danys i indemnitzacions dels perjudicats i la restauració física dels béns danyats, tot això a l'empara del que disposa la Llei 3/1993, de 9 de desembre, forestal de la Comunitat Valenciana, i el seu Reglament aprovat per Decret 98/1995, de 16 de maig, del Consell de la Generalitat, amb independència de les responsabilitats penals, civils o d'un altre ordre en què pogueren incórrer els infractors.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Aplicació de la normativa sobre prevenció de riscos laborals

Les actuacions de prevenció que es deriven de l'aplicació del present decret de l'execució d'obres i treballs a terreny forestal o als seus voltants, s'entenen sense perjudici del que disposa la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, i podran quedar integrades dins del Pla d'Acció Preventiva de l'Empresa que es derive de l'aplicació de l'esmentada llei, en especial en el seu article 20.

Segona. Normes de protecció en els parcs i paratges naturals

En aquells casos de parcs i paratges naturals d'àmbits forestals, els plans d'ordenació dels recursos naturals (PORN) i plans rectors d'ús i gestió (PRUG) dels quals, establisquen majors mesures de protecció en matèria de prevenció d'incendis forestals, el que disposa el present decret tindrà el rang de norma subsidiària a aquelles.

Tercera. Elaboració d'un manual

Per a facilitar la difusió i el compliment de tot el que disposa el present decret, la Conselleria de Territori i Habitatge elaborarà en un termini de 6 mesos des de la seua publicació un manual específic destinat a la formació en matèria de prevenció d'incendis forestals del personal que treballa en l'execució d'obres i treballs que es realitzen a terreny forestal o als seus voltants.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Normativa aplicable a les obres i projectes iniciats amb anterioritat

Els projectes iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest decret, i pel que fa a mesures que s'han d'adoptar per a la prevenció d'incendis forestals, se seguiran regint pel que disposen els articles 146 i 147 del Reglament de la Llei 3/1993, de 9 de desembre, forestal de la Comunitat Valenciana, aprovat per Decret 98/1995, de 16 de maig, del Consell de la Generalitat.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Normes que es deroguen

Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposen al que estableix el present decret.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desenvolupament reglamentari

Es faculta el conseller de Territori i Habitatge perquè approve les ordres que jutge pertinents per al millor compliment d'aquest decret.

Segona. Entrada en vigor

El present decret entrarà en vigor als sis mesos de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 23 de gener de 2004

El president de la Generalitat Valenciana

Francisco Camps Ortiz

El conseller de Territori i Habitatge

Rafael Blasco Castany

Aquest manual s'ha elaborat d'acord amb la disposició addicional tercera, del Decret 7/2004, de 23 de gener.

Aquest manual recull de forma gràfica les disposicions de l'annex del Decret 7/2004, sobre el plec general de normes de seguretat en prevenció d'incendis forestals que s'han d'observar en l'execució d'obres i treballs que es realitzen a terreny forestal o als seus voltants.

Plec general de normes de seguretat en prevenció d'incendis forestals que s'han d'observar en l'execució d'obres i treballs que es realitzen a terreny forestal o als seus voltants.

1. OBJECTE

El present plec té per objecte establir les normes de seguretat en prevenció d'incendis forestals que han d'observar-se en l'execució del _____ (denominació del projecte/obra/treball/promotor/), per a garantir una adequada conservació dels terrenys forestals.

2. ÀMBIT D'APLICACIÓ

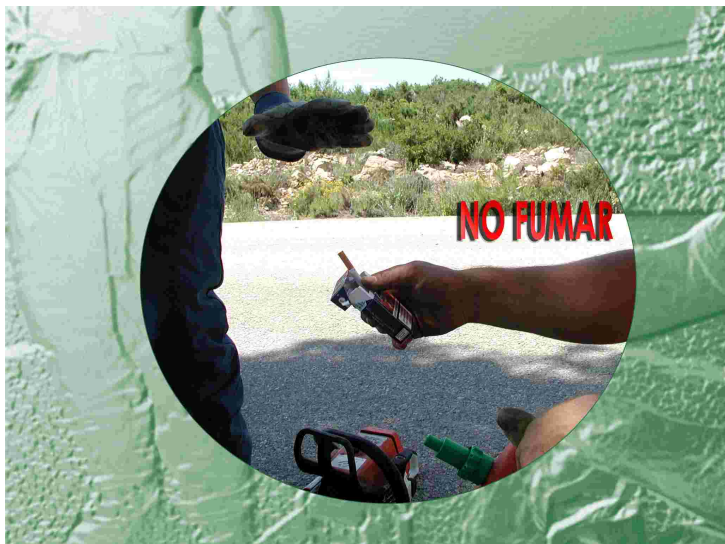
L'àmbit d'aplicació del present plec és el que correspon als terrenys forestals, els confrontants o amb una proximitat menor a 500 metres d'aquells, afectats per les activitats lligades a l'execució del _____ (denominació del projecte/obra/treball...)_____.

Hauran d'observar-se, amb caràcter general, les següents normes de seguretat:

1. Excepte autorització concreta i expressa del director dels serveis territorials de la Conselleria de Territori i Habitatge, no s'encendrà cap tipus de foc.

2. En cap cas es fumarà mentre s'estiga manejant material inflamable, explosius, ferramentes o maquinària de qualsevol tipus.

3 Es mantindran els camins, pistes, faixes tallafocs o àrees tallafocs lliures d'obstacles que impedisquen el pas i la maniobra de vehicles, i nets de residus o desperdicis de qualsevol tipus.

4. En cap cas es transitarà o s'estacionaran vehicles que no tinguin sistema de protecció en el sistema de fuga i catalitzador, a zones de past sec o restoll pel risc d'incendi per contacte.

4. UTILITZACIÓ D'EXPLOSIUS

En el cas d'utilització d'explosius per a la realització de voladures, amb independència de les autoritzacions i mesures de seguretat que establisca la legislació vigent, en el lloc i moment de la voladura es disposarà de: una autobomba operativa amb una capacitat d'aigua no inferior a 3.000 litres i cinc operaris dotats amb vehicle tot terreny de set places i cinc motxilles extintores d'aigua carregades, amb capacitat no inferior a 14 litres cadascuna, com també un equip transmissor capaç de comunicar qualsevol incidència, de manera directa o indirecta, al telèfon 112 d'emergències de la Generalitat.

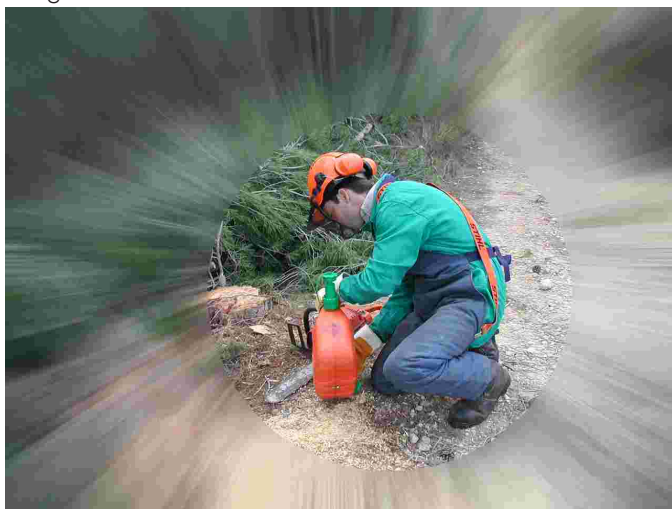

5. UTILITZACIÓ DE FERRAMENTES, MAQUINÀRIA I EQUIPS

1. Els emplaçaments d'aparells de soldadura, grups electrògens, motors o equips fixos elèctrics o d'explosió, transformadors elèctrics, aquests últims sempre que no formen part de la xarxa general de distribució d'energia, com també qualsevol altra instal·lació de característiques semblants, haurà de realitzar-se en una zona desproveïda de vegetació amb un radi mínim de 5 metres o, si és el cas, rodejar-se d'un tallafocs perimetral desproveït de vegetació d'una amplària mínima de 5 metres.

2. La càrrega de combustible de motoserres, motodesbrossadores o qualsevol altre tipus de maquinària es realitzarà sobre terrenys desproveïts de vegetació, evitant vessaments en l'ompliment dels dipòsits i no s'arrancaran, en el cas de motoserres i motodesbrossadores, en el lloc en què s'han proveït. Així mateix, únicament es depositaran les motoserres o motodesbrossadores en calent, en llocs desproveïts de vegetació.

3. Tots els vehicles i tota la maquinària autoportant hauran d'anar equipada amb extintors de pols de 6 quilos o més de càrrega tipus ABC, norma europea (EN 3-1996).

4. Tota maquinària autopropulsada disposarà de mataespurnes en els tubs de fuga.

5. Tots els treballs que es realitzen amb aparells de soldadura, motoserres, motodesbrossadores, desbrossadores de cadenes o martells, equips de tall (radials), polidores de metall, com també qualsevol altres en què la utilització de ferramentes o maquinària en contacte amb metall, roca o terrenys forestals pedregosos puga produir espurnes, i que es realitzen a terreny forestal o en els confrontants, hauran de ser seguits de prop per operaris controladors dotats cadascun d'ells d'una motxilla extintora d'aigua carregada, amb una capacitat mínima de 14 litres, la missió exclusiva de la qual serà el control de l'efecte que sobre la vegetació circumdant produeixen les espurnes, com també el control dels possibles conats d'incendi que es pugen produir.

El nombre de ferramentes o màquines que s'han de controlar per cada operari controlador s'establirà segons el tipus de ferramenta o maquinària i del risc estacional d'incendis, conforme amb el següent quadre de mínims:

MAQUINÀRIA QUE S'HA DE CONTROLAR	FACTOR DE RISC	DEL 16 D'OCT AL 15 DE JUN. HIVERN	RISC ACUMULAT MÀXIM ADMISSIBLE**	DEL 16 DE JUN. AL 15 D'OCT. ESTIU*	RISC ACUMULAT MÀXIM ADMISSIBLE**
MOTOSERRA	1.5	8/1	12	4/1	6
MOTO DESBROSSADORA	2	6/1	12	3/1	6
DESBROSSADORA DE CADENES O MARTELLS	6	2/1	12	1/1	6
EQUIPS DE TALL, POLIDORES, AFILADORS I ALTRES FERRAMENTES D'ÚS EN METALLS	6	2/1	12	1/1	6
TRACTOR DE CADENES O RODES AMB FULLA O PAL LES EMPENYEDORES, O UNA ALTRA MAQUINÀRIA SEMBLANT	3	4/1	12	2/1	6
APARELL DE SOLDADURA	12	1/1	12	1/1	12

(*) En els treballs que es realitzen sobre terrenys silicis, durant el període comprès entre el 16 de juny i el 15 d'octubre, la proporció serà en tots els casos d'1/1.

(**) El risc acumulat màxim admissible és el resultat de la multiplicació del factor de risc pel nombre màxim de maquinària que s'ha d'utilitzar per a un sol operari controlador (OC). Si es supera aquest nombre en 12 o 6 (segons corresponga per època de l'any) s'afegirà un altre OC més, excepte l'aparell de soldadura en els que risc acumulat màxim admissible és 12 durant tot l'any.

En el cas d'utilització simultània en una mateixa zona de ferramentes o màquines diferents, l'operari controlador podrà controlar-les simultàniament sempre que no se superen les proporcions establides en aplicar els pesos dels factors de risc assignats.

Exemples

5 **5** **1** **= 2**

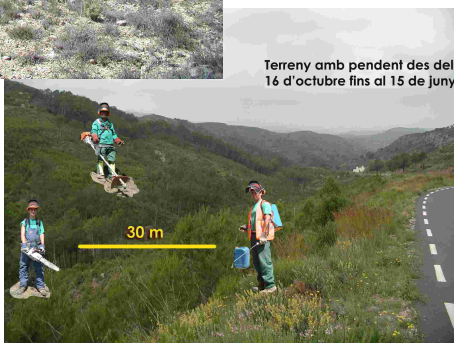
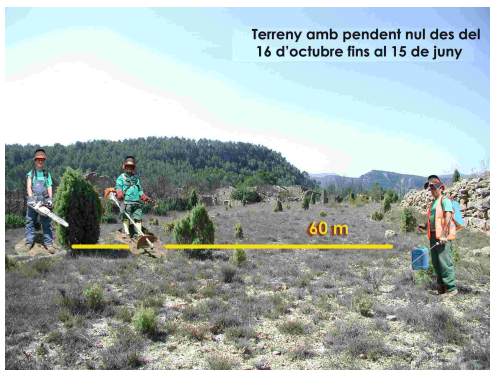
A L'HIVERN 12 ÉS EL FACTOR DE RISC ACUMULAT MÀXIM			
5 MOTOSERRES	= 5X1.5 (FACTOR DE RISC)	=	7.5
5 DESBROSSADORES	= 5X2 (FACTOR DE RISC)	=	10
1 TRACTOR DE CADENES	= 1X3 (FACTOR DE RISC)	=	3
SUMA TOTAL	=	=	20.5
PER CADA 12 PUNTS DE FACTOR DE RISC ÉS NECESSARI UN OPERARI CONTROLADOR, EN AQUEST EXEMPLE: 2.			

5 **5** **1** **= 4**

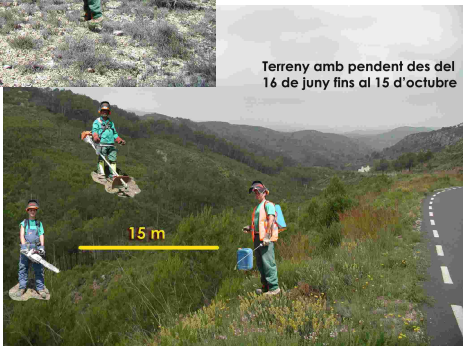
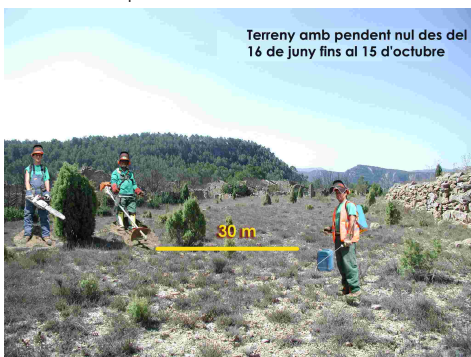
A L'ESTIU 6 ÉS EL FACTOR DE RISC ACUMULAT MÀXIM			
5 MOTOSERRES	= 5X1.5 (FACTOR DE RISC)	=	7.5
5 DESBROSSADORES	= 5X2 (FACTOR DE RISC)	=	10
1 TRACTOR DE CADENES	= 1X3 (FACTOR DE RISC)	=	3
SUMA TOTAL	=	=	20.5
PER CADA 12 PUNTS DE FACTOR DE RISC ÉS NECESSARI UN OPERARI CONTROLADOR, EN AQUEST EXEMPLE: 4.			

La distància màxima entre l'operari controlador i cada una de les ferramentes o màquines que li siguin assignades per al seu control serà de:

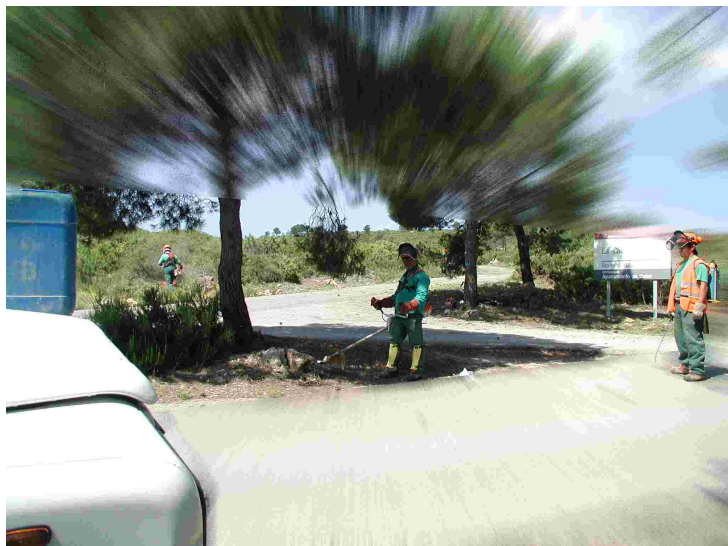
- Del 16 d'octubre al 15 de juny: 60 metres a terrenys de nul o escàs pendent, i 30 metres en la resta dels casos.

- Del 16 de juny al 15 d'octubre: 30 metres a terrenys de nul o escàs pendent, i 15metres en la resta dels casos.

Cadascun dels operaris controladors disposarà, a més de l'extintor d'aigua, d'una reserva d'aquesta en quantitat no inferior a 30 litres situada sobre el vehicle tot terreny el més pròxima possible al lloc de treball.

En aquelles obres o treballs on per la maquinària o ferrament que s'ha d'utilitzar siga preceptiva la presència de l'operari controlador, i el nombre d'operaris siga igual o superior a sis, inclòs l'operari controlador, aquest últim es diferenciarà de la resta d'operaris mitjançant una armilla identificadora de color groc o taronja, en la qual portarà en lloc visible les inicials OC.

Identificació específica per al OC.
Si el nombre d'operaris (inclòs l'OC) és $>0=$ a 6.

En aquelles obres o treballs on per la maquinària o ferrament que s'ha d'utilitzar siga preceptiva la presència de l'operari controlador, aquest no abandonarà la zona de treball fins que no hagen transcorregut almenys 30 minuts des de la finalització dels treballs que es realitzen amb la referida maquinària o ferrament i disposarà d'un equip transmissor capaç de comunicar qualsevol incidència, de manera directa o indirecta, al telèfon 112 d'emergències, de la Generalitat.

6. EXPLOTACIONS FORESTALS

A més de les normes de seguretat recollides en el present plec, en les zones en tractament selvícola o en explotació forestal es mantindran nets de vegetació els parcs de classificació, carregadors i zones de càrrega intermèdia i una faixa perifèrica d'amplària suficient en cada cas. Els productes s'apilaran en carregadors, hauran de guardar entre si les piles de fusta, llenya, suro, pinyes o altres productes forestals una distància mínima de 10 metres.

7. SUSPENSÍO CAUTELAR DELS TREBALLS.

Amb caràcter general, en els dies i zones per a les quals el nivell de preemergència davant del risc d'incendis forestals que recull el Pla Especial davant del Risc d'Incendis Forestals de la Comunitat Valenciana, establisca el nivell 3 de perillositat d'incendis, se suspendran tots els treballs o activitats que si poden comportar greu risc d'incendi els siga d'aplicació el que regula el present plec com a conseqüència de les ferramentes, maquinària o equips utilitzats per al seu desenvolupament.

VAERSA

Millorem el Medi Ambient

www.vaersa.com